

ساخت خلاصه کتاب با ChatGPT

خواندن کتاب‌ها یکی از بهترین راه‌ها برای یادگیری و رشد فردی است؛ اما بسیاری از ما با چالش حفظ و به‌کارگیری دانش به‌دست آمده از کتاب‌ها مواجه هستیم. من، تیاگو فورته، نویسنده کتاب ساختن مغز دوم (Building a Second Brain)، سال‌ها دنبال راهکاری بودم تا بتوانم از تمام محتوایی که روزانه مصرف می‌کنم بیشترین بهره را ببرم. در این مقاله قصد دارم تجربه و دانش خود را درباره ساخت خلاصه کتاب با کمک هوش مصنوعی، به‌ویژه ChatGPT، به‌اشتراک بگذارم. این روش کمک می‌کند به‌جای صرف ساعت‌ها وقت برای نوشتن خلاصه، در کمترین زمان ممکن، خلاصه‌ای دقیق و کاربردی از کتاب‌ها تهیه کنید.

چالش اصلی در خلاصه‌نویسی کتاب‌ها

قبل از آشنایی با ChatGPT، سالانه حدود ۵ کتاب می‌خواندم و سعی می‌کردم سریع از آن‌ها عبور کنم؛ اما متوجه شدم هیچ‌یک از این مطالب در ذهنم باقی

نمی‌ماند و تاثیری واقعی در زندگی‌ام ندارد. این مشکل برای شما هم آشنا نیست؟ من نیز قصد داشتم دانش کتاب‌ها در زندگی و کارم به‌کار گرفته شود؛ نه‌اینکه فقط چند ساعت سرگرم خواندن شوم و بعد همه‌چیز فراموش شود.

از این رو، تصمیم گرفتم تعداد کتاب‌هایی که می‌خوانم را کاهش داده و به‌جای آن، هر کتابی که می‌خوانم، خودم خلاصه‌نویسی کنم. این خلاصه‌ها مانند بلوک‌های ساختاری بودند که می‌توانستم آن‌ها را در پروژه‌هایم به‌کار برده یا با دیگران به‌اشتراک بگذارم؛ اما نوشتن این خلاصه‌ها بسیار زمان‌بر بود، به‌خصوص وقتی که پدر شدم و زمان آزادم شدیداً کاهش یافت.

چرا ChatGPT به‌تنهایی خلاصه‌های خوبی نمی‌سازد؟

با آمدن ChatGPT، فکر کردم می‌توانم از آن برای خلاصه‌نویسی سریع کتاب‌ها استفاده کنم؛ اما متوجه شدم وقتی به‌تنهایی از ChatGPT می‌خواهم خلاصه‌ای از کتاب بنویسد، خروجی‌ها معمولاً سطحی، کوتاه و کلیشه‌ای هستند و نکات مهم و خاص کتاب را خیلی خوب منتقل نمی‌کنند.

دلیل این موضوع این است که ChatGPT به متن کامل کتاب دسترسی ندارد و تنها بر اساس خلاصه‌ها یا اطلاعات موجود در اینترنت کار می‌کند؛ پس خلاصه‌ای از خلاصه دیگر، نمی‌تواند کیفیت خوبی داشته باشد؛ بنابراین راهکار من این شد که خودم متن‌های مهم کتاب را استخراج کرده و آن‌ها را به ChatGPT بدهم تا خلاصه‌ای دقیق‌تر و شخصی‌تر بسازد.

گام‌های عملی برای ساخت خلاصه کتاب با ChatGPT

گام اول: خواندن کتاب و استخراج نکات برجسته

کتاب «جایی که ایده‌های خوب از آن می‌آیند (Where Good Ideas Come From)» نوشته استیون جانسون را در برنامه Kindle روی iPad مطالعه کردم. حین خواندن، بخش‌های مهم و تاثیرگذار را برجسته کردم؛ سپس از سرویس Readwise استفاده

کردم تا این نکات برجسته به صورت خودکار به اپلیکیشن یادداشت‌های دیجیتال من منتقل شود.

گام دوم: برجسته‌سازی نکات مهم‌تر با تکنیک خلاصه‌نویسی تدریجی

معمولا نکات برجسته‌ای که استخراج می‌کنم، بسیار زیاد و گاهی بیش‌ازحد مفصل هستند. به‌عنوان مثال، در این کتاب حدود ۸۰۰۰ کلمه نکته برجسته داشتم که دو برابر ظرفیت ورودی ChatGPT بود؛ بنابراین باید یک مرحله دیگر انتخاب دقیق‌تر انجام دهم و فقط بهترین و مهم‌ترین نکات را انتخاب کنم.

این کار را با تکنیک خلاصه‌نویسی تدریجی (Progressive Summarization) انجام می‌دهم. در این روش، نکات مهم‌تر را، برجسته‌تر می‌کنم.

گام سوم: ساختاردهی نکات به صورت طرح کلی

برای اینکه ChatGPT بهتر بداند کدام ایده‌ها اصلی و کدام پشتیبان هستند، نکات مهم را در قالب یک طرح کلی مرتب می‌کنم. این طرح کلی شامل عنوان‌ها و زیرعنوان‌ها به همراه نکات پشتیبان است؛ به این ترتیب ساختار کتاب به صورت واضح‌تری به هوش مصنوعی منتقل می‌شود و خلاصه نهایی دقیق‌تر و منسجم‌تر خواهد بود.

معمولا دو پنجره یادداشت را کنار هم باز می‌کنم. در یک پنجره نکات برجسته را می‌بینم و در پنجره دیگر به صورت دستی نکات مهم را در قالب طرح کلی می‌نویسم. در این مرحله، باز هم انتخاب دقیق و حذف نکاتی که از اهمیت کمتری برخوردار است، ضروری است تا طرح کلی خلاصه، مختصر و مفید باشد.

گام چهارم: استفاده از ChatGPT برای تولید خلاصه نهایی

وقتی طرح کلی آماده شد، کل آن را کپی کرده و در پنجره ChatGPT وارد می‌کنم. سپس با یک فرمان مشخص از ChatGPT می‌خواهم بر اساس این طرح و همچنین دانش خود از منابع وب، خلاصه‌ای جامع و با جزئیات بنویسد. به این صورت، خلاصه‌ای که تولید می‌شود بر اساس نکات دقیق من و همچنین اطلاعات تکمیلی هوش مصنوعی است.

من در فرمان خود تاکید می‌کنم خلاصه باید شامل جزئیات جالب، منحصر به فرد و غیر معمول باشد؛ چراکه این جزئیات باعث جذابیت و عمق نوشته می‌شوند. نتیجه این کار، خلاصه‌ای است که به مراتب بهتر از خلاصه‌های خودکار و سطحی ChatGPT است. این خلاصه‌ها طولانی‌تر، دقیق‌تر و پر از مثال‌ها و نکات پشتیبان هستند.

مزایای این روش خلاصه‌نویسی

- صرفه‌جویی قابل توجه در زمان؛ من توانستم حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد از زمان سابق خود را برای خلاصه‌نویسی صرفه‌جویی کنم.
- یادگیری عمیق‌تر؛ چون خودم نکات مهم را انتخاب می‌کنم و بادقت بررسی می‌کنم.
- خلاصه‌هایی دقیق و کاربردی که می‌توانم در زندگی و کارم به کار ببرم یا با دیگران به اشتراک بگذارم.
- ترکیب قدرت هوش مصنوعی با دانش شخصی من که منجر به خروجی منحصر به فرد و ارزشمند می‌شود.

اگر شما هم از خواندن کتاب‌هایی که در نهایت در ذهنتان باقی نمی‌مانند خسته شده‌اید، این روش می‌تواند تغییر بزرگی در یادگیری شما ایجاد کند. ترکیب کتاب‌های کاربردی، نکات برجسته خودتان و هوش مصنوعی مثل ChatGPT این امکان را فراهم می‌کند که نه تنها دانش را حفظ کرده؛ بلکه به شکلی موثر به کار ببندید.

امروز هر کسی می‌تواند با ابزارهای موجود این کار را انجام دهد و زمان بسیار کمتری نسبت به گذشته صرف خلاصه‌نویسی کند.

خوشبختانه امروز در عصری زندگی می‌کنیم که هوش مصنوعی می‌تواند انجام بسیاری از کارهای پیچیده را بر عهده بگیرد و زمان بیشتری برای انجام کارهای خلاقانه در اختیار بگذارد. پس بیایید از این فرصت‌ها نهایت استفاده را ببریم و دانش و توانایی‌هایمان را به شکلی هوشمندانه و موثر سازماندهی کنیم.

